

Aan Provinciale Staten van de provincie Flevoland

<i>Datum</i>	<i>Bijlagen</i>	<i>Uw kenmerk</i>	<i>Ons kenmerk</i>
14 april 2015	2		2015/AH/029

Onderwerp
Algemene financiële en beleidsmatige kaders 2016 en Jaarstukken 2014

Geachte leden van Provinciale Staten,

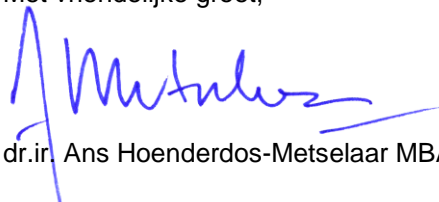
Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 47b van de Wet gemeenschappelijke regelingen, artikel 186 van de Provinciewet en artikel 20 van de Gemeenschappelijke Regeling Randstedelijke Rekenkamer zend ik u hierbij ter kennisneming de volgende stukken:

- de vastgestelde Jaarstukken 2014 van de Randstedelijke Rekenkamer;
- de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor begrotingsjaar 2016 van de Randstedelijke Rekenkamer.

In de Jaarstukken 2014 is een beleidsmatig jaarverslag opgenomen, waarin wij verslag doen over ons onderzoeksprogramma. Daarnaast bestaan de jaarstukken uit een jaarrekening en een hoofdstuk Overige gegevens. In dat laatste hoofdstuk zijn de getrouwheidsverklaring en de rechtmatigheidsverklaring van de accountant opgenomen. Dit jaar ontvangt u voor het eerst ook de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor volgend jaar, conform de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

De algemene financiële kaders 2016 zijn gebaseerd op de meerjarenbegroting die medio 2013 is opgesteld ten behoeve van de reorganisatie van de Randstedelijke Rekenkamer. Inmiddels is dit reorganisatieproces in volle gang en zal bij de ontwerpbegroting 2016 die begin juni 2015 wordt toegestuurd een actuele raming worden gegeven van de baten en lasten.

Met vriendelijke groet,

dr.ir. Ans Hoenderdos-Metselaar MBA

bestuurder/directeur
Randstedelijke Rekenkamer

Algemene financiële en beleidsmatige kaders 2016

Randstedelijke Rekenkamer

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Algemene beleidsmatige kaders	4
Programmaplan / onderzoeksprogramma.....	4
Algemene financiële kaders	5
Overzicht van Baten en Lasten	5
Colofon	8

Achtergrond

De Randstedelijke Rekenkamer heeft als doel de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland te verbeteren. Zij verricht hiervoor onafhankelijk onderzoek naar de provincies en de daarmee verbonden organen. De Rekenkamer informeert primair de Provinciale Staten over haar onderzoeksbevindingen, oordelen en aanbevelingen. Deze informatie is in beginsel publiek toegankelijk. Daarnaast ziet de Rekenkamer het als haar verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan goed openbaar bestuur door kennisuitwisseling en samenwerking binnen de betrokken provincies en eventueel andere publieke organen te bevorderen. Kwaliteit, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid ziet de Rekenkamer als belangrijkste kenmerken van haar producten.

Bij de uitvoering van haar werkzaamheden draagt de Rekenkamer zorg voor een effectief en efficiënt beleid met betrekking tot de beheerstaken in het kader van de dagelijkse bedrijfsvoering. De Rekenkamer beoogt een transparante organisatie te zijn die voortdurend in de kwaliteit van haar medewerkers en methoden investeert.

Algemene beleidsmatige kaders

Programmaplan / onderzoeksprogramma

Wat willen we bereiken?

De missie van de Randstedelijke Rekenkamer luidt:

Het verbeteren van het functioneren van het provinciaal bestuur (*van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland*) en de daarmee verbonden organen en het versterken van de publieke verantwoording.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om invulling aan de missie te geven doet de Randstedelijke Rekenkamer onafhankelijk onderzoek op het terrein van doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. De Rekenkamer rapporteert haar bevindingen, oordelen en aanbevelingen primair aan de Provinciale Staten. Door publicatie van de rapporten tracht de Rekenkamer de publieke verantwoording te versterken.

Wat mag het kosten?

De geraamde totale lasten van het onderzoeksprogramma bedragen € 1.648.000 inclusief overhead, frictiekosten in verband met de reorganisatie en (de voor de provincies compensabele) BTW. Begin juni 2015 ontvangt u de ontwerpbegroting 2016 met de actuele lasten voor een zienswijze. Het onderzoeksprogramma wordt gefinancierd door de deelnemers (i.e. de Randstadprovincies) aan de Gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer.

Algemene financiële kaders

De algemene financiële kaders 2016 zijn gebaseerd op de meerjarenbegroting die medio 2013 is opgesteld ten behoeve van de reorganisatie van de Randstedelijke Rekenkamer. Inmiddels is dit reorganisatieproces in volle gang en zal bij de ontwerpbegroting 2016 die begin juni 2015 wordt toegestuurd een actuele raming worden gegeven van de baten en lasten.

Overzicht van Baten en Lasten

	Voorlopige Raming 2016
Baten	
Bijdragen van de provincies	1.644.000
Rentebaten	4.000
Som van de baten	1.648.000
Lasten	
Onderzoeksprogramma	1.648.000
Resultaat voor bestemming	-
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve	-
Toevoegingen aan bestemmingsreserve	-
Verrekenen met de deelnemende provincies	-
Resultaat na bestemming	-

De lasten van het onderzoeksprogramma worden gedekt door de bijdragen van de provincies aan de Gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer en de rentebaten.

Baten

In onderstaande tabel is de voorlopige raming van de baten weergegeven.

	2016
Bruto structurele bijdragen van de provincies	1.454.000
Bruto incidentele bijdragen van de provincies voor frictiekosten	190.000
Rentebaten	4.000
Structurele begroting	1.648.000

De verdeling van de kosten over de vier deelnemende provincies dient te worden gebaseerd op gegevens uit de meicirculaire provinciefonds 2016. Aangezien deze gegevens en de gegevens voor 2015 bij het opstellen van deze financiële kaders nog niet beschikbaar zijn, zijn onderstaand de gegevens uit de meicirculaire provinciefonds 2014 opgenomen.

Provincie	Belastingcapaciteit	Totale uitkering Provinciefonds	Totaal	In %
Flevoland	37.472.110	58.835.949	96.308.059	10,90%
Noord-Holland	168.808.765	111.597.797	280.406.562	31,74%
Utrecht	94.275.490	55.006.409	149.281.899	16,90%
Zuid-Holland	211.814.666	145.725.374	357.540.040	40,47%
Totaal	512.371.031	371.165.529	883.536.560	100,00%

Op basis van deze gegevens wordt in de hiernavolgende tabel een **voorlopige inschatting** gegeven van de bijdragen van de vier provincies aan de Gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer. Voor de helft van de begroting dragen de provincies evenveel bij (het gelijke deel). Voor de andere helft van de begroting is de omvang van de bijdrage naar rato van de som van de belastingcapaciteit en de uitkering uit het provinciefonds (het ongelijke deel).

Provincie	In %	Ongelijk deel	Gelijk deel	Totaal structurele bijdrage incl. BTW
Flevoland	10,90%	79.245	181.750	260.995
Noord-Holland	31,74%	230.727	181.750	412.477
Utrecht	16,90%	122.834	181.750	304.584
Zuid-Holland	40,47%	294.195	181.750	475.945
Totaal	100,00%	727.000	727.000	1.454.000

Naast de structurele bijdrage hebben PS van de vier de provincies voor 2016 ook ingestemd met hun bijdrage in de incidentele frictiekosten met betrekking tot de reorganisatie van de Rekenkamer, waarbij Flevoland en Utrecht hun bijdragen hebben gemaximeerd. In onderstaande tabel zijn de totale bijdragen van de vier provincies inclusief de bijdragen voor de frictiekosten weergegeven.

Provincie	Raming structurele bijdragen	Verdeling incidentele frictiekosten	Totaal bijdrage incl. BTW
Flevoland	260.995	32.500 ¹	293.495
Noord-Holland	412.477	52.500	464.977
Utrecht	304.584	40.000	344.584
Zuid-Holland	475.945	65.000	540.945
Totaal	1.454.000	190.000	1.644.000

De genoemde bijdrage van de provincies is inclusief de voor de provincies compensabele BTW. De Rekenkamer verstrekt namelijk na afloop van het jaar een opgave van de afgedragen BTW aan de provincies. De provincies kunnen deze omzetbelasting beschouwen als ware deze rechtstreeks in rekening gebracht, zodat compensatie

¹ Provinciale Staten van Flevoland hebben voor de frictiekosten een ander betaalritme vastgesteld dan voorgesteld in het reorganisatieplan van de Randstedelijke Rekenkamer. De werkelijke bijdrage van de provincie Flevoland zal in 2016 € 16.000 bedragen. Dit wordt in de andere jaren gecompenseerd en heeft daardoor geen effect op de ramingen.

van deze omzetbelasting uit het BTW-compensatiefonds mogelijk is. De raming van de netto bijdragen is in de volgende tabel weergegeven.

Provincie	Bijdrage	Raming
	incl. BTW	netto bijdrage
Flevoland	293.495	244.900
Noord-Holland	464.977	388.000
Utrecht	344.584	287.600
Zuid-Holland	540.945	451.400
Totaal	1.644.000	1.371.900

Lasten

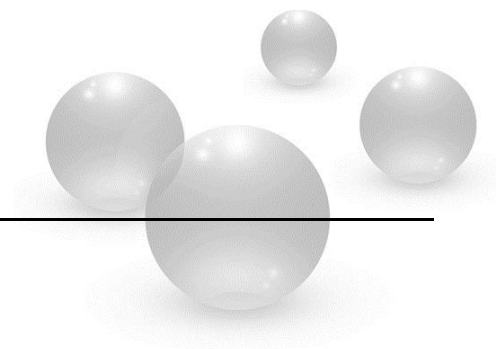
In onderstaande tabel is de voorlopige raming van de lasten per kostenpost weergegeven.

Lasten	Voorlopige Raming 2016
Personeel	1.201.600
Friciekosten	190.000
Inhuur	100.000
Huisvesting en servicekosten	105.000
Informatievoorziening	50.000
Kantoor	1.400
Totaal	1.648.000

Colofon

RANDSTEDELIJKE REKENKAMER

Randstedelijke Rekenkamer
Teleportboulevard 110
1043 EJ Amsterdam

020 – 58 18 585

info@randstedelijke-rekenkamer.nl

www.randstedelijke-rekenkamer.nl

Amsterdam

14 april 2015

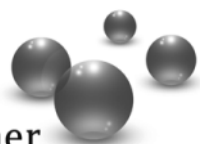
TELEFOON

EMAIL

INTERNET

Jaarstukken 2014

Randstedelijke Rekenkamer

randstedelijke rekenkamer

Flevoland • Noord-Holland • Utrecht • Zuid-Holland

Voorwoord

Het laatste volledige jaar van deze Statenperiode was voor de Rekenkamer in verschillende opzichten bijzonder en enerverend. Zoals gebruikelijk hebben we over uiteenlopende beleidsterreinen onderzoeksrapporten uitgebracht. Naast uitgebreid provincievergelijkend onderzoek, zoals over geheimhouding, hebben we ook een provincievergelijkende quick scan gedaan naar de leegstand van kantoren. Maar meer dan voorheen hebben we ook provinciespecifiek onderzoek gedaan, zoals op het gebied van natuurbeheer in Noord-Holland en natuurbeleid en grondbeleid van de Ecologische Hoofdstructuur in Zuid-Holland. Daarnaast hebben we verschillende korte provincievergelijkende verkenningen gedaan naar bijvoorbeeld Luchtkwaliteit en Detailhandelsbeleid, deze laatste speciaal ten behoeve van PS van Utrecht. We zijn gestart met een onderzoek voor de provincie Flevoland naar een stimuleringssubsidie voor innovatie van het MKB. We sloten het jaar af met een validatie van de terugblik over de collegeperiode van de provincie Zuid-Holland. Deze producten zijn een externe uiting van de stappen die worden gezet naar meer maatwerk voor de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling.

Om een nog flexibeler en efficiëntere organisatie te worden heb ik eind 2014 besloten tot een reorganisatie. De weg daarnaartoe kost energie en de betrokkenheid van de medewerkers was groot. Ik ben er daarom extra trots op dat we terug kunnen kijken op een inhoudelijk productief jaar. Het team heeft zich goed ingezet, wat getuigt van kracht en toewijding aan het werk.

Het jaar kreeg glans door de nominatie voor de Goudvink, de prijs van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK), die jaarlijks wordt uitgereikt voor het beste onderzoeksrapport met aantoonbare doorwerking.

Met veel vertrouwen kijk ik met een vernieuwde organisatie uit naar de start van de nieuwe statenperiode.

Ans Hoenderdos
Bestuurder/directeur Randstedelijke Rekenkamer

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
I. Jaarverslag.....	4
1. Inleiding	4
1.1 Achtergrond	4
1.2 Indeling van de jaarstukken	4
2. Onderzoeksprogramma	4
2.1 Algemeen	4
2.2 Het onderzoek	6
3. Paragrafen	14
3.1 Weerstandsvermogen.....	15
3.2 Financiering	15
3.3 Bedrijfsvoering	15
3.3.1 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim	15
3.3.2 Personeelsbeleid.....	15
3.3.3 Automatisering en Informatisering.....	16
3.3.4 Communicatie	16
3.3.5 Organisatie	17
3.3.6 Interne beheersing	18
3.3.7 Huisvesting en facilitaire dienstverlening.....	18
II. Jaarrekening	19
1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	19
2. Programmarekening	20
3. Balans	23
III. Overige gegevens.....	26
1. Bestemming van het programmaresultaat.....	26
2. Accountantsverklaring	27
Colofon	29

1. Inleiding

1.1 *Achtergrond*

De missie van de Randstedelijke Rekenkamer luidt:

Het verbeteren van het functioneren van het provinciaal bestuur (*van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland*) en de daarmee verbonden organen en het versterken van de publieke verantwoording.

Om invulling te geven aan de missie verricht de Randstedelijke Rekenkamer onafhankelijk onderzoek op het terrein van doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. De Rekenkamer rapporteert haar bevindingen, oordelen en aanbevelingen primair aan de Provinciale Staten. Deze informatie is in beginsel publiek toegankelijk. Daarnaast ziet de Rekenkamer het als haar verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan goed openbaar bestuur door kennisuitwisseling en samenwerking binnen de betrokken provincies en eventueel andere publieke organen te bevorderen. Kwaliteit, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid ziet de Rekenkamer als belangrijkste kenmerken van haar producten.

Bij de uitvoering van haar werkzaamheden draagt de Rekenkamer zorg voor een effectief en efficiënt beleid met betrekking tot de beheerstaken in het kader van de dagelijkse bedrijfsvoering. De Rekenkamer beoogt een transparante organisatie te zijn die voortdurend in de kwaliteit van haar medewerkers en methoden investeert.

1.2 *Indeling van de jaarstukken*

De Jaarstukken zijn ingedeeld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en bestaan uit een Jaarverslag en een Jaarrekening. In het Jaarverslag zijn de Programmaverantwoording en de Paragrafen opgenomen. In de Jaarrekening worden de Balans en de Programmarekening gepresenteerd en toegelicht.

2. Onderzoeksprogramma

2.1 *Algemeen*

Wat was de aanleiding?

In het onderzoeksprogramma van de Randstedelijke Rekenkamer is opgenomen welke onderzoeken in 2014 op het terrein van doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid uitgevoerd zouden worden. Het onderzoeksprogramma maakt onderdeel uit van de begroting 2014.

Voorafgaand aan de vaststelling van het onderzoeksprogramma laat de Rekenkamer zich adviseren door de programmaraad. Deze bestaat uit leden van PS van de vier provincies. In 2014 is twee maal overleg gevoerd met de programmaraad. Op 4 maart en op 11 november. Op 4 maart is gesproken over de actualisering van het

onderzoeksprogramma voor 2014 aan de hand van de door de Rekenkamer opgestelde lijst met potentiële onderzoeksonderwerpen. Op basis van de door de vier provincies naar voren gebrachte wensen heeft de Rekenkamer het verdere onderzoeksprogramma voor 2014 opgesteld en via de eerste begrotingswijziging 2014 voor zienswijze voor gelegd aan de vier Provinciale Staten. Op 2 december 2014 is deze eerste begrotingswijziging ongewijzigd vastgesteld. In de bijeenkomst van de programmaraad op 11 november 2014 is gesproken over de voortgang van het onderzoeksprogramma en is een prioritering gemaakt voor de onderwerpen voor 2015.

Wat hebben we gedaan?

In onderstaande tabel is een chronologisch overzicht opgenomen van de onderzoeken en verkenningen die in 2014 zijn uitgevoerd en/of gepubliceerd.

Onderwerp	Provincie(s)	Datum	Uiting	Thema uit begroting 2014
GESTART IN 2013 EN GEPUBLICEERD IN 2014				
1. Natuurbeheer in beeld – provincie Noord-Holland	NH	25-feb-2014	1 rapport	I
2. Quick scan Stand van zaken uitvoering Convenant aanpak leegstand kantoren	Fle, NH, Utr, ZH	11-mrt-2014	4 rapporten	I
3. Geheimhouding: Openbaar, tenzij	Fle, NH, Utr, ZH	2-jun-2014	4 rapporten	II
GESTART IN 2014 EN GEPUBLICEERD IN 2014				
4. a. Verkenning Luchtqualiteit b. Verkenning Detailhandelsbeleid	Fle, NH, Utr, ZH	23-sept-2014	1 brief PR 1 brief PS UT	IX
5. a. Verkenning Verbonden Partijen b. Verkenning Geluidhinder c. Verkenning Mobiliteitsbeleid d. Verkenning Risicomanagement en weerstandscapaciteit	Fle, NH, Utr, ZH	20-okt-014	1 notitie PR	IX
6. Natuurbeleid EHS onder de loep - Provincie Zuid-Holland	ZH	4-nov-2014	1 rapport	III
7. Grond voor verandering - Onderzoek grondbeleid EHS Provincie Zuid-Holland	ZH	11-nov-2014	1 rapport	IV
GESTART IN 2014 EN GEPUBLICEERD/TE PUBLICEREN IN 2015				
8. Validatie Terugblik collegeperiode Zuid-Holland	ZH	20-jan-2015	1 rapport	VII
9. Doorwerking aanbevelingen	Fle, NH, Utr, ZH	Medio 2015	4 rapporten	VIII
10. Financieel Toezicht:	Fle, NH, Utr, ZH	3 ^e kwart. 2015	4 rapporten	V
11. Economisch beleid Flevoland	Fle	3 ^e kwart. 2015	1 rapport	VI

Wat hebben we hiermee bereikt?

Alle in 2014 gepubliceerde onderzoeken zijn in de desbetreffende provincies behandeld, met uitzondering van de Quick scans Leegstand Kantoren in de provincies Flevoland en Utrecht. De onderzoeksresultaten zijn vrijwel altijd met waardering ontvangen en meestal besloten PS de aanbevelingen over te nemen.

Wat heeft dit gekost?

De totale lasten voor het voorbereiden en uitvoeren van onderzoek bedroegen circa € 1.449.500 (incl. BTW). Hiervan is circa € 125.300 besteed aan het inhuren van externe deskundigheid. De interne kosten zijn op basis

van een urenregistratie aan de in paragraaf 2.2 genoemde onderzoeken toegerekend. De totale lasten in de begroting van circa € 1.558.600 zijn voor 93% uitgeput. Deze onderuitputting wordt voor het grootste deel veroorzaakt door minder personele uitgaven, minder externe inhuur en lagere huisvestingskosten. Na aftrek van de compensabele BTW bedroeg de netto bijdrage van de provincies aan het onderzoeksprogramma circa € 1.322.100.

2.2 Het onderzoek

In deze paragraaf wordt per onderzoek aangegeven wat de aanleiding was, wat we ervoor hebben gedaan en indien het is afgerond wat ermee is bereikt. Voor de aansluiting op de begroting hanteren we de indeling van de 1^e begrotingswijziging. Per onderzoek worden ook de indicatieve kosten uit de 1^e begrotingswijziging en de gerealiseerde kosten vermeld. Alle kosten van de Rekenkamer worden omgeslagen over de uitgevoerde onderzoeken.

Voor de rapporten zelf verwijzen we naar onze website www.randstedelijke-rekenkamer.nl.

I. Afronden onderzoek 2013 Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland

Wat was de aanleiding?

Enkele onderzoeken uit 2013 of hieruit voortvloeiende werkzaamheden liepen door tot in het eerste kwartaal van 2014.

Wat hebben we gedaan?

Voor Noord-Holland is het onderzoek naar Natuurbeheer afgerond en gepubliceerd op 25 februari. Voor de vier provincies is een quick scan uitgevoerd naar de stand van zaken met betrekking tot de gemaakte afspraken uit het convenant leegstand kantoren. Deze quick scan is gepubliceerd op 11 maart. Voor Zuid-Holland hebben wij op 18 februari een reactie geschreven met betrekking tot de uitvoerbaarheid van één van onze aanbevelingen uit ons onderzoek naar de Nazorg bij restverontreiniging na bodemsanering.

Wat hebben we hiermee bereikt?

PS van Noord-Holland hebben alle aanbevelingen van het onderzoeksrapport Natuurbeheer NH overgenomen. De behandeling van het nieuwe product quick scan Convenant Leegstand kantoren was wisselend. In Flevoland en Utrecht zijn de resultaten niet inhoudelijk behandeld. PS van Noord-Holland hebben het rapport instemmend ontvangen en in Zuid-Holland is er uitgebreid aandacht aan besteed.

De reactie op de uitvoerbaarheid van één van onze aanbevelingen uit het onderzoek naar de Nazorg bij restverontreiniging na bodemsanering voor de provincie Zuid-Holland heeft ertoe geleid dat uiteindelijk alle aanbevelingen door zowel GS als PS zijn overgenomen. Dit onderzoek is overigens door de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) genomineerd als één van de beste vier rekenkamerrapporten van Nederland in 2014. Naar aanleiding van dit onderzoek hebben we ook een artikel geschreven, dat gepubliceerd is in het februarinummer van het Tijdschrift Bodem.

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor het afronden van de onderzoeken waren geraamd op € 55.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De realisatie van € 64.000 ligt iets hoger dan de begroting. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de totale kosten circa € 53.900.

II. Geheimhouding: Openbaar, tenzij Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland

Wat was de aanleiding?

In de Grondwet is bepaald dat de overheid bij de uitvoering van haar taak openbaarheid betracht. Net als andere overheidsinstanties, heeft de provincie echter soms te maken met gevoelige dossiers. Het kan dan nodig zijn om stukken als geheim te bestempelen en de vergadering waarin het onderwerp behandeld wordt achter gesloten deuren plaats te laten vinden. Voorbeelden van onderwerpen waarbij geheimhouding aan de orde kan zijn, zijn aanbestedingen met bedrijfsgevoelige gegevens of vastgoedtransacties en risicoanalyses. Zowel het college van GS, de Commissaris van de Koning, (de voorzitter van) een Statencommissie en PS kunnen geheimhouding opleggen. Geheimhouding is dan ook een onderwerp dat voor de gehele provincie speelt. De regels omtrent geheimhouding zijn vastgelegd in diverse wetten, waarvan de meeste in de Provinciewet. De wet bevat regels over het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding. Tevens zijn in de wet de redenen voor geheimhouding vastgelegd. Daarnaast hebben PS de mogelijkheid om, bijvoorbeeld in hun Reglement van Orde, aanvullende regels te stellen.

Indien onzorgvuldig met geheimhouding wordt omgegaan kan dit ten koste gaan van de doelmatigheid van het provinciale bestuur. Hierbij valt te denken aan een belangrijk financieel PS-besluit op basis van geheime stukken: PS-leden kunnen die stukken niet bespreken met hun eigen financiële experts. Ook de manier waarop kennis moet worden genomen van geheime stukken, bijvoorbeeld inzage bij de griffie, kan een negatief effect hebben op de zorgvuldige besluitvorming. Voor de doelmatigheid van het provinciale bestuur is derhalve van belang dat er zorgvuldig en correct wordt omgegaan met geheimhouding.

Als stukken geheim zijn, betekent dit dat de burger, en ook dus bijvoorbeeld de journalistiek, deze stukken niet kunnen raadplegen. Ook kunnen zij niet aanwezig zijn bij besloten vergaderingen. Daarnaast zijn de notulen van die vergaderingen niet te raadplegen. Ten slotte kan, als wordt verzuimd de geheimhouding op te heffen, ook achteraf niet worden geconstrueerd hoe de provincie tot een beslissing is gekomen. Al deze zaken zijn van groot belang voor de controle van het provinciaal bestuur vanuit de samenleving. Een openbaar politiek debat over "geheime" onderwerpen is immers niet mogelijk. Ook om die reden is het onderwerp geheimhouding van belang.

Wat hebben we gedaan?

Het onderzoek is november 2013 gestart en in juni 2014 afgerond. Allereerst is uiteengezet welke regels op basis van landelijke wet- en regelgeving gelden. De meest recente jurisprudentie is hierbij betrokken. Daarna is de provinciale wet- en regelgeving en beleid in kaart gebracht. Aan de hand van documentstudie, dossieronderzoek en interviews is vervolgens onderzocht of de provinciale regels en beleid voldoen aan nationale wet- en regelgeving en of de wet- en regelgeving, de provinciale regels en het provinciaal beleid in de praktijk worden nageleefd. Behalve naar het volgen van regels is ook gekeken naar de toepassing van hulpmiddelen om de wet- en regelgeving op een goede manier na te leven.

Wat hebben we hiermee bereikt?

Met de uitkomsten van ons onderzoek naar geheimhouding hebben wij aan PS en GS handvatten willen bieden

om het functioneren van het provinciale bestuur met betrekking tot geheimhouding verder te verbeteren. Hiervoor hebben wij inzichtelijk gemaakt wat de (provinciale) regels rondom geheimhouding zijn en hoe de provincie hier in de praktijk mee omgaat. Om zoveel mogelijk helderheid over de spelregels en procedures te verschaffen, hebben wij de wet- en regelgeving door middel van vier stroomschema's inzichtelijk gemaakt. Daarnaast hebben wij in de rapporten een korte samenvatting van de regels met verwijzing naar de betreffende wetsartikelen opgenomen, is een nadere uitleg van het wettelijk kader inclusief jurisprudentie gegeven, zijn de wetsartikelen zelf opgenomen en is een fictieve casus in het rapport opgenomen. Het onderzoek is juni 2014 gepubliceerd. In de vier provincies is het rapport behandeld en zijn vrijwel alle aanbevelingen overgenomen.

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor het onderzoek waren geraamd op € 185.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De realisatie van € 208.000 ligt iets hoger dan de begroting. Het onderzoek heeft na aftrek van de compensabele BTW € 174.900 gekost.

III. EHS Natuurbeleid Zuid-Holland

Wat was de aanleiding?

Vanuit de provincie Zuid-Holland is medio 2013 door programmaraadsleden aangegeven dat er vanuit twee invalshoeken behoefte is aan onderzoek op het gebied van natuur. Zowel vanuit de invalshoek van het grondbeleid (zie onderdeel IV) als vanuit het natuurbeleid (waaronder het zicht op de uitvoering van het natuurbeleid).

Wat hebben we gedaan?

Bij de verkenning hebben we nauwkeurig in kaart gebracht welke analyses mogelijk zouden zijn met de reeds beschikbare data voor de monitoring van natuurkwaliteiten. Hiernaast hebben we interviews gehouden en documenten bestudeerd.

Bij de uitvoering van het onderzoek bleek vervolgens dat over de nieuwe werkwijze van het monitoren van natuurkwaliteit een discussie is ontstaan, die het gebruik van empirische gegevens over de natuurkwaliteit ten behoeve ons onderzoek bemoeilijkten. Door het lopende onderzoek van de Rekenkamer is dit bredere vraagstuk nu zichtbaar geworden voor Zuid-Holland. De consequentie hiervan is dat we de vraagstelling van dit onderzoek hebben moeten aanpassen. De focus is verschoven van de kwaliteit van het natuurbeleid naar de kwaliteit van de formulering ervan en de verantwoording hierover aan PS. De onderzoeksvragen die de stand van zaken van de natuurkwaliteit betreffen, alsmede de aansluiting van de beleidsaanpak op de huidige stand van zaken van de EHS, zijn komen te vervallen. De commissie G&W is hierover per brief begin juli 2014 geïnformeerd. Over de discussie omtrent het monitoren van de natuurkwaliteit zijn schriftelijke vragen gesteld. De brief en de beantwoording van deze vragen zijn voor de vergadering van 10 september 2014 geagendeerd en besproken.

Het rapport is volgens de oorspronkelijke planning in november 2014 gepubliceerd.

Wat hebben we hiermee bereikt?

Bij de behandeling in de commissie was er verdeeldheid over de opvolging van een aantal van onze aanbevelingen. Bij de PS-behandeling is geen expliciet besluit genomen over de aanbevelingen. Omdat er geen statenvoordracht ter besluitvorming was bijgevoegd is er naast de inhoudelijke discussie over het rapport uitgebreid gedebatteerd over de besluitvormingsprocedure met betrekking tot onze rapporten in het

algemeen. Er is een motie aangehouden tot de volgende Statenperiode, die bepleit dat een rekenkamerrapport altijd voorzien wordt van een statenvoordracht, waarin alle aanbevelingen van de rekenkamer worden overgenomen en de Statenleden vervolgens stemmen over de al dan niet geamendeerde voordracht.

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor het onderzoek waren geraamd op € 395.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De gerealiseerde kosten van € 414.400 liggen iets hoger dan de begroting. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten € 348.500.

IV. EHS Grondbeleid Zuid-Holland

Wat was de aanleiding?

In de Statencommissie Bestuur en Middelen van 15 mei 2013 is de Nota Grondbeleid 2013 besproken. Tijdens deze vergadering bleken binnen de commissie verschillende vragen te leven over het grondbeleid van de provincie ten behoeve van de realisatie van de EHS. Meerdere fracties ondersteunden het idee om de Rekenkamer te vragen naar een onderzoek over het aankoopbeleid EHS. In de zomer van 2013 is regelmatig contact geweest tussen de Programmaraadsleden van de provincie Zuid-Holland en de Rekenkamer. Op basis van deze contacten is een globale vraagstelling en afbakening van het onderzoek gemaakt. Deze zijn in de oriëntatiefase van het onderzoek na gesprekken met medewerkers van de provincie en Dienst Landelijk Gebied (DLG) verder aangescherpt en in februari 2014 besproken met de Zuid-Hollandse leden van de Programmaraad.

Wat hebben we gedaan?

Het doel van dit onderzoek was PS handvatten te bieden om het grondbeleid waar mogelijk gericht in te zetten voor de realisatie van de EHS. De centrale onderzoeksvraag was "Heeft het grondbeleid van de provincie in de periode januari 2007- april 2014 een goede bijdrage geleverd aan de realisatie van de EHS?"

Door middel van documentenstudie en interviews zijn de opzet van het provinciaal beleid en de afspraken met DLG onderzocht. Voor de kwantitatieve vragen zoals het aantal aangekochte en het aantal ingerichte hectares hebben we gebruik gemaakt van cijfers uit de jaarverslagen van de provincie, de zogenoemde NOK-rapportages en het bezitregistratiesysteem van DLG. Daarnaast is een dossieronderzoek uitgevoerd, aangevuld met interviews bij de provincie en DLG om inzicht te krijgen in de uitvoering van het beleid. Het rapport is op 11 november 2014 gepubliceerd.

Wat hebben we hiermee bereikt?

Bij de behandeling in de commissie steunden alle fracties drie van onze vier aanbevelingen. Over de vierde aanbeveling, die GS niet overnemen, waren de meningen verdeeld. Bij de PS-behandeling is geen expliciet besluit genomen over de aanbevelingen.

Omdat er geen statenvoordracht ter besluitvorming was bijgevoegd is er naast de inhoudelijke discussie over het rapport uitgebreid gedebatteerd over de besluitvormingsprocedure met betrekking tot onze rapporten in het algemeen. Er is een motie aangehouden tot de volgende Statenperiode, die bepleit dat een rekenkamerrapport altijd voorzien wordt van een statenvoordracht, waarin alle aanbevelingen van de rekenkamer worden overgenomen en de Statenleden vervolgens stemmen over de al dan niet geamendeerde voordracht.

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor het uitvoeren van het onderzoek waren geraamd op € 290.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De realisatie van € 262.900 ligt iets lager dan de begroting. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de totale kosten circa € 221.100.

V. Financieel toezicht Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland

Wat was de aanleiding?

Het interbestuurlijk toezicht is het toezicht dat bestuurslagen onderling uitoefenen. Een belangrijke taak voor de provincie is gelegen in het financiële toezicht. Naast het financiële toezicht op gemeenten en waterschappen, heeft de provincie ook de (doorgaans wat minder bekende) wettelijke taak om financieel toe te zien op gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen.

Het interbestuurlijk toezicht is in beweging. Met de inwerkingtreding op 1 oktober 2012 van de Wet revitalisering generiek toezicht (Wet RGT) is beoogd het toezichtstelsel te vereenvoudigen. Het uitgangspunt van deze wet is 'het versterken van de horizontale verantwoording', hetgeen inhoudt dat de primaire toezichthoudende rol bij Staten en gemeenteraden ligt. Het (verticale) toezicht van Rijk en provincies op gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen moet soberder en meer risicogericht. Rijk en provincies moeten vertrouwen hebben in een goede uitvoering van taken. En hoewel het financieel toezicht buiten de herziening van het generiek toezicht is gehouden, hebben de uitgangspunten van de herziening wel invloed op de wijze waarop het financieel toezicht wordt uitgevoerd.

Voor het financieel toezicht hanteren de toezichthouders (de provincies en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) een gemeenschappelijk toezichtkader. De meest recente versie hiervan (getiteld 'Kwestie van evenwicht') dateert van februari 2014 en vervangt het kader ('Zichtbaar toezicht') dat sinds 2008 van kracht.

Vanaf 2006 bestaan er plannen om het financieel toezicht op gemeenschappelijke regelingen (van gemeenten) door de provincie af te schaffen. Dat is echter tot op heden steeds weer uitgesteld, zodat deze taak nog steeds bij de provincie berust. Het meest recente inzicht is dat de komende jaren eerst zal moeten blijken dat de horizontale verantwoording zodanig is versterkt, dat het verticale toezicht kan worden afgeschaft.

Wat hebben we gedaan?

In de tweede helft van 2014 is een verkenning uitgevoerd naar het onderwerp toezicht. Na de bredere verkenning naar interbestuurlijk toezicht is eind 2014 besloten om het onderzoek beperkt te houden en het onderwerp te beperken tot financieel toezicht op gemeenschappelijke regelingen. Op dit moment achten wij een onderzoek met een bredere invalshoek op organisatie, instrumentarium en uitvoering van het interbestuurlijk toezicht, waaronder het herziene generieke toezicht minder opportuun. Provincies zijn nog druk bezig het herziene toezicht vorm te geven. Bovendien heeft ook het Ministerie van BZK een onderzoek naar de stand van zaken van de invoering van de Wet RGT in voorbereiding, waarvan de uitvoering dit najaar en de resultaten begin 2015 worden verwacht.

Wat hebben we hiermee bereikt?

Op het moment van schrijven van deze Jaarstukken wordt aan de onderzoeksopzet de laatste hand gelegd. De voorlopige centrale vraagstelling luidt als volgt: Heeft de provincie het financieel toezicht op de

gemeenschappelijke regelingen in opzet voldoende uitgewerkt en wordt het toezicht op de gemeenschappelijke regelingen ook voldoende uitgevoerd? Mogelijke onderzoeksvragen zijn:

- Heeft de provincie de regelingen waarop zij financieel toezicht moet houden goed in beeld?
- Wat is het beleid van de provincie en voldoet het aan landelijke kaders?
- Voert de provincie dit beleid adequaat uit?

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor het onderzoek waren geraamd op € 110.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De realisatie van circa € 40.400 ligt lager dan de begroting, omdat we na afweging over de onderzoeksrichting later zijn gestart en hebben besloten het onderzoek beperkt te houden. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten circa € 34.000.

VI. Economisch Beleid Flevoland

Wat was de aanleiding?

De Programmaraadsleden van Flevoland hebben in maart 2014 hun voorkeur uitgesproken voor een onderzoek naar de effectiviteit van economische programma's en de onderuitputting op economische onderwerpen in Flevoland.

Wat hebben we gedaan?

Op basis van een oriëntatie hebben we besloten om onderzoek te doen naar de doeltreffendheid van de Technologische Milieu-innovatie regeling (TMI-regeling). De TMI-regeling is een subsidieregeling die gericht is op het stimuleren van innovatieve projecten binnen het Flevolandse Midden- en Klein Bedrijf. De beschikbare middelen bestaan deels uit Europese (EFRO), deels uit rijks- en deels uit provinciale middelen. De regeling bestaat al sinds de jaren 90 van de vorige eeuw.

Op 26 november 2014 is de onderzoeksopzet in de Statencommissie Economie & Bereikbaarheid behandeld. Aangezien de TMI-regeling geen concrete streefwaardes kent, hebben we een vragenlijst onder de leden van de Statencommissie Economie & Bereikbaarheid uitgezet om na te gaan welke resultaatverwachtingen PS hebben ten aanzien van de TMI-regeling. De respons op de vragenlijst is gering gebleven, waardoor het niet mogelijk is om algemene uitkomsten te presenteren over de resultaatverwachtingen van PS over de doeltreffendheid van de TMI-regeling. Niettemin vervolgen we het onderzoek en zullen de resultaten van de TMI-regeling nader in beeld brengen. Daarbij betrekken we ook de enkele ontvangen ingevulde vragenlijsten.

Wat hebben we hiermee bereikt?

Doel van het onderzoek is het inzichtelijk maken van de doeltreffendheid van de TMI-regeling en dan met name de werkgelegenheidseffecten. De uitkomsten van het onderzoek willen we gebruiken om PS en GS handvatten te bieden bij het opstellen en uitvoeren van de TMI-regeling en vergelijkbare regelingen. Het onderzoek wordt in de eerste helft van 2015 uitgevoerd. Publicatie zal naar verwachting na het zomerreces plaatsvinden.

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor het onderzoek waren geraamd op € 140.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De gerealiseerde kosten van circa € 71.400 zijn lager dan geraamd, omdat het onderzoek later is gestart dan beoogd. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten circa € 60.000.

VII. Validatie Terugblik collegeperiode Zuid-Holland

Wat was de aanleiding?

Aan het eind van de vorige collegeperiode heeft de Rekenkamer een validatie uitgevoerd van de Terugblik op het coalitieakkoord 2007-2011. Na overleg met de Programmaraad heeft de Rekenkamer besloten om dit jaar weer zo'n validatie uit te voeren, waarbij de verbeterpunten uit het vorige onderzoek zijn meegenomen.

Wat hebben we gedaan?

Voor de vorige validatie is een steekproef van de beleidsprogramma's onderzocht. Het onderzoek richtte zich ditmaal op het volledige beleidsprogramma, met uitzondering van het onderdeel over Integrale Ruimtelijke Projecten. Aan de hand van toetspunten is de Rekenkamer per doelstelling van het coalitieakkoord nagegaan of in de Terugblik juist en toereikend is gerapporteerd over de mate waarin de doelstelling is gerealiseerd. Informatie is toereikend wanneer de gebruiker van de Terugblik redelijkerwijs in staat wordt gesteld op basis van de informatie een oordeel te vormen over de mate van realisatie van een doelstelling. Met andere woorden: staat alles er in wat de lezer moet weten, en staat er niet teveel in waardoor de aandacht van de lezer wordt afgeleid. Het rapport is op 20 januari 2015 gepubliceerd; op 21 januari heeft de rekenkamer een technische briefing gegeven.

Wat hebben we hiermee bereikt?

Het rapport is op 28 januari in PS behandeld, zonder voorafgaande behandeling in de commissies. GS herkennen de conclusies en nemen de aanbevelingen over. PS hebben het rapport met waardering ontvangen.

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor het onderzoek waren geraamd op € 180.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De gerealiseerde kosten van circa €253.700 zijn hoger dan geraamd. Het onderzoek had een zeer beperkte doorlooptijd en is uitgevoerd door het hele team van de Rekenkamer. Dit leidde tot noodzakelijke extra afstemming en coördinatie. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten circa €213.400.

VIII. Doorwerking aanbevelingen Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland

Wat was de aanleiding?

De missie van de Rekenkamer luidt: het verbeteren van het functioneren van het provinciaal bestuur (van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland) en de daarmee verbonden organen en het versterken van de publieke verantwoording. Vooral door middel van aanbevelingen, gebaseerd op onderzoek dat heeft geresulteerd in bevindingen en conclusies, wil de Rekenkamer bijdragen aan verbetering van het provinciaal bestuur en beleid. Het aantreden van nieuwe Provinciale Staten na de verkiezingen van maart 2015 is een goed moment om na te gaan in hoeverre de onderzoeken van de Rekenkamer hebben geleid tot doorwerking.

De term 'doorwerking' wordt veel gebruikt om hetgeen dat wordt bereikt met de werkzaamheden van een rekenkamer te duiden. Dat geldt uiteraard in het bijzonder voor de mate waarin de aanbevelingen worden overgenomen en daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Wat hebben we gedaan?

Aan de hand van documentstudie en uitvraag bij de ambtelijke organisatie is geïnventariseerd in hoeverre onze aanbevelingen in de perioden 2007-2011 en 2011-2015 door GS en PS zijn overgenomen en in hoeverre de overgenomen aanbevelingen zijn geïmplementeerd. De analyse van het verzamelde materiaal vindt plaats in het voorjaar van 2015.

Wat hebben we hiermee bereikt?

Deze studie heeft verschillende doelen, namelijk:

- inzicht bieden aan de nieuwe PS in de stand van zaken van de opvolging en uitvoering van aanbevelingen van de Rekenkamer op basis van rapporten die zijn behandeld door PS in de Statenperioden 2007-2011 en 2011-2015;
- inzicht bieden in de factoren die van invloed (kunnen) zijn op de doorwerking van onderzoek, bevindingen, conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer;
- het bieden van handvatten voor c.q. het formuleren van (algemene) aanbevelingen voor het verbeteren van de doorwerking van de rapporten en in het bijzonder de aanbevelingen van de Rekenkamer.

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor het onderzoek waren geraamd op € 30.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De gerealiseerde kosten van circa € 25.400 zijn lager dan geraamd, omdat een deel van de geraamde werkzaamheden nog in 2015 uitgevoerd zal worden. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten circa € 21.300.

IX. Verkenningen en visitatie Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland

VERKENNINGEN

Wat was de aanleiding?

De medewerkers van de Rekenkamer besteden een beperkt deel van hun tijd aan het volgen van beleidsontwikkelingen en oriëntatie op nieuwe onderzoeksonderwerpen. Hiervoor volgen zij verschillen documenten, zoals nieuwsbrieven en persberichten van de provincies en onderzoeksrapporten van andere rekenkamers. Zo nodig wordt in deze oriëntatiefase gesproken met betrokken ambtenaren, worden informerende gesprekken met Statenleden gevoerd en/of worden vergaderingen gevolgd van commissies en PS als een relevant onderwerp op de agenda staat.

Wat hebben we gedaan?

In 2014 hebben we aan de hand van documentenstudie en interviews verkenningen uitgevoerd naar de onderwerpen Luchtkwaliteit, Detailhandelsbeleid, Verbonden Partijen, Geluidhinder, Mobiliteitsbeleid (provinciale wegen en grote wegenprojecten) en Risicomanagement en weerstandscapaciteit. Daarnaast is geparticipeerd in de voorbereiding van een mogelijk onderzoek naar de BRZO-omgevingsdiensten, waarvoor de Noordelijke Rekenkamer het initiatief heeft genomen.

Wat hebben we hiermee bereikt?

De verkenning naar Verbonden Partijen leidde ertoe dat we eind 2014 de voorbereiding zijn gestart voor een beknopt provincievergelijkend onderzoek op dit gebied. In de integrale afweging van ons onderzoeksprogramma heeft de Rekenkamer besloten geen onderzoek te doen naar de thema's Luchtkwaliteit en Detailhandelsbeleid.

Hierover is de programmaraad per brief d.d. 23 september 2014 geïnformeerd. Daarnaast ontvingen PS van de provincie Utrecht tegelijkertijd een beknopt overzicht van de inhoud van relevante actuele publicaties over (de effectiviteit van) provinciaal detailhandelsbeleid. In de programmaraadbijeenkomst van 11 november zijn de verkenningen naar Verbonden partijen, Geluidhinder, Mobiliteitsbeleid (provinciale wegen en grote wegenprojecten) en Risicomanagement en weerstandscapaciteit geagendeerd voor de prioritering van het onderzoeksprogramma.

VISITATIE

Wat was de aanleiding?

In het kader van kwaliteitszorg hebben de Rekenkamers van de vier grote gemeenten en de Randstedelijke Rekenkamer zich geconformeerd aan een kwaliteitshandvest. In het kader van dit handvest vindt periodieke visitatie plaats. In 2013 is de Randstedelijke Rekenkamer als eerste van de ondertekenaars van het handvest gevisiteerd. In 2014 heeft de Randstedelijke Rekenkamer samen met de Rekenkamer Amsterdam onder aansturing van een externe voorzitter een visitatie bij de Rekenkamer Rotterdam uitgevoerd.

Wat hebben we gedaan?

Voor de visitatie zijn gesprekken gevoerd met zowel de stakeholders van de Rekenkamer Rotterdam als het bestuur, de medezeggenschap en medewerkers. Daarnaast zijn beleidsdocumenten van de Rekenkamer en enkele uitgevoerde onderzoeken onder de loep genomen.

Wat hebben we hiermee bereikt?

De resultaten van het onderzoek zijn vastgelegd in het rapport Evenwicht bij tegenwicht, dat op 18 september 2014 door de visitatiecommissie is toegelicht aan de Commissie Veiligheid, Organisatie en Financiën van de gemeente Rotterdam. De directeur van de Rekenkamer Rotterdam heeft in een begeleidende brief aangegeven dat hij zich goed kon vinden in de geformuleerde conclusies en aanbevelingen.

Wat heeft dit gekost?

De totale kosten voor de verkenningen en visitatie waren geraamd op € 170.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De gerealiseerde kosten van circa € 109.300 zijn lager dan de begroting, omdat in 2014 prioriteit is gegeven aan de uitvoering van de geprogrammeerde onderzoeken boven het verkennen van nieuwe relevante onderzoeksthema's. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten circa € 91.900.

3. Paragrafen

Het jaarverslag dient volgens het BBV te bestaan uit een aantal paragrafen waarin de verantwoording is vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Voor de Randstedelijke Rekenkamer zijn alleen de paragrafen Weerstandsvermogen (zie 3.1), Financiering (zie 3.2) en Bedrijfsvoering (zie 3.3) van toepassing.

3.1 Weerstandsvermogen

De directe risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie van de Randstedelijke Rekenkamer, zijn minimaal van omvang. De Randstedelijke Rekenkamer heeft vooral te maken met reguliere kosten die vooraf goed te ramen zijn, zoals personeelskosten, huisvesting, ICT en kantoorartikelen. Onverwachte kosten van substantiële omvang waarvoor geen dekking is, hebben zich niet voorgedaan.

Op basis van de oproep van de provincies Flevoland en Utrecht om de provinciale bijdragen aan de Randstedelijke Rekenkamer te verlagen en de externe evaluatie die is uitgevoerd door Berenschot heeft de bestuurder/directeur een reorganisatie van de Rekenkamer in gang gezet. Na advisering door de personeelsvertegenwoordiging is het reorganisatieplan en de financiële dekking aan de vier provincies voorgelegd. De provincies hebben allen ingestemd met hun bijdrage in de frictiekosten, waarbij Flevoland en Utrecht hun bijdragen hebben gemaximeerd. De Rekenkamer zal de frictiekosten zoveel mogelijk binnen haar eigen begroting opvangen en de bijdragen van de provincies zo laag mogelijk houden. Eind december 2014 is een voorziening gevormd voor de frictiekosten.

3.2 Financiering

De Randstedelijke Rekenkamer wordt gefinancierd door de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. Het programmaresultaat is te gebruiken om de reserve tot maximaal 15% van de totale bijdrage van de vier deelnemende provincies aan te vullen. Het resterende deel wordt naar rato van de bijdragen teruggestort naar de vier provincies.

3.3 Bedrijfsvoering

3.3.1 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim

Het ziekteverzuim heeft continu de aandacht; waar nodig wordt verzuim besproken met de betrokkene. In 2014 bedroeg het kortdurend ziekteverzuimpercentage 1,5%. Dit is ruimschoots in lijn met het streven om het ziekteverzuim onder de 5% te houden. Ook heeft de Rekenkamer helaas met langdurig ziekteverzuim te maken. Het totale ziekteverzuimpercentage in 2014 bedroeg 6,2%.

De Randstedelijke Rekenkamer beschikt over een gediplomeerde Bedrijfshulpverlener, die in geval van ongevallen of calamiteiten in staat is eerste hulp te verlenen. De Bedrijfshulpverlener heeft in april 2014 een herhalingsopleiding gevolgd.

3.3.2 Personeelsbeleid

Alle medewerkers van de Randstedelijke Rekenkamer zijn in dienst van de provincie Flevoland. Alhoewel de bestuurder/directeur bevoegd is tot het voeren van een eigen personeelsbeleid, is het voornemen om, waar goed toepasbaar, aan te sluiten bij het personeelsbeleid van deze provincie. Met regelmaat worden P&O-aangelegenheden met de afdeling POI van Flevoland afgestemd.

In 2014 is de bestuurder-directeur gestart met het opstellen van een Nota Personeelsbeleid. In die Nota worden de verschillende personele regelingen en procedures bij elkaar gepresenteerd. Voor het grootste deel betreft het één-op-één overgenomen personeelsbeleid van Flevoland, dat al dan niet direct volgt uit wettelijke bepalingen. Voor zover tot op heden daaraan binnen de Randstedelijke Rekenkamer een specifieke invulling en/of uitwerking is gegeven is die overgenomen.

In 2014 is de Rekenkamer ook gestart met het gebruiken van een online HRM-systeem. Via dit systeem vinden ziek- en betermeldingen plaats, wordt het ziekteverzuim bijgehouden en kunnen medewerkers hun salarisoverzichten vinden en verlof aanvragen.

Per 1 januari 2013 heeft één van de twee projectleiders de Rekenkamer verlaten. Vanwege de voorgenomen reorganisatie is in 2014 de invulling van deze vacature aangehouden. De functie is intern waargenomen door een onderzoeker. Hierdoor heeft de Rekenkamer de werkzaamheden in 2014 met ca.1 fte minder eigen capaciteit uitgevoerd. Naast uitvoering van onderzoek door de eigen organisatie heeft de Rekenkamer in 2014 bij enkele projecten gebruik gemaakt van externe inhuur (Geheimhouding, EHS Grondbeleid Zuid-Holland, EHS Natuurbeleid Zuid-Holland en Validatie Coalitieakkoord Zuid-Holland) .

Een groot deel van de medewerkers heeft deelgenomen aan het jubileumcongres van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) op 16 mei 2014. Ook zijn enkele congressen/seminars bezocht gerelateerd aan lopende onderzoeksprojecten. Daarnaast hebben verschillende medewerkers cursussen en trainingen gevolgd, zowel in het kader van bijscholing als in het kader van persoonlijke effectiviteit.

In oktober 2013 heeft de bestuurder-directeur haar reorganisatieplan voorgelegd aan de personeelsvertegenwoordiging (PVT). De PVT heeft over dit plan in februari 2014 negatief geadviseerd. Vervolgens heeft de bestuurder-directeur het reorganisatieplan aangepast en voorgelegd aan de vier PS-en. De laatste provincie heeft in september 2014 de financiële middelen voor het plan toegekend. In oktober 2014 is het herziene plan voorgelegd aan de PVT. Halverwege december heeft de bestuurder-directeur een besluit tot reorganisatie genomen en hebben alle medewerkers een voorlopig plaatsingsbesluit ontvangen.

3.3.3 Automatisering en Informatisering

De Randstedelijke Rekenkamer beschikt (vanaf 2012) over een ICT-systeem waarmee het voor medewerkers van de Rekenkamer mogelijk is om locatie onafhankelijk te kunnen werken. In dit verband beschikt de Rekenkamer ook over een aantal laptops. Het beheer en onderhoud van het ICT-systeem wordt verzorgd door een extern bureau. In 2014 zijn de desktops en randapparatuur vervangen. Ook is eind 2014 gestart met het vernieuwen van de website, die vanaf 2005 niet wezenlijk veranderd was. Naar verwachting zal de nieuwe website halverwege 2015 operationeel zijn.

3.3.4 Communicatie

Net als in andere jaren zijn vertegenwoordigers van de Rekenkamer regelmatig aanwezig geweest bij PS- en commissievergaderingen, zowel aan het begin van een onderzoek om met de Statenleden van gedachten te wisselen over de onderzoeksopzet als bij de behandeling van het eindrapport om een toelichting te geven op de conclusies en aanbevelingen en technische vragen te beantwoorden.

De Rekenkamer heeft regelmatig overleg gevoerd met andere rekenkamers. In het kader van de Kring van Provinciale Rekenkamers wordt tijdens bijeenkomsten onder meer gesproken over bedrijfsvoering, beleid, onderzoeksprogrammering en concrete onderzoeken. Daar waar relevant wisselen de rekenkamers informatie uit over de oriëntatie op een onderzoeksonderwerp, het opzetten van een beoordelingskader, de onderzoeksopzet

en de bevindingen. Tevens heeft de Randstedelijke Rekenkamer regulier overleg met de zogenaamde G4-rekenkamers, de rekenkamers van de steden Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht. Daarnaast participeerde de Randstedelijke Rekenkamer in een overleg van de lokale rekenkamers in de regio Kennemerland om kennis en ervaring te delen. Vanuit de Rekenkamer is geparticipeerd in de organisatie van het jaarcongres van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies in mei.

Evenals vorig jaar hebben verschillende landelijke en regionale media aandacht besteed aan de uitkomsten van onze onderzoeken. Daarnaast is over een onderzoek in een vakblad gepubliceerd.

3.3.5 Organisatie

De organisatie van de Randstedelijke Rekenkamer had tot 15 december 2014 een formatie van 12 fte en tot die datum was de bezetting van 10,0 fte als volgt over de functies verdeeld:

Formatie tot 15 december 2014	Fte	Bezetting tot 15 december 2014	Fte
Bestuurder/directeur	1,0	Bestuurder/directeur	1,0
Directielid	2,0	Directielid	2,0
Managementassistent	1,0	Managementassistent	0,7
Projectleider	2,0	Projectleider	1,0
Onderzoeker	6,0	Onderzoeker	5,3
Totaal	12,0	Totaal	10,0

Op 15 december is een besluit tot reorganisatie genomen, waarbij de managementlaag van directieleden vervalt en de flexibiliteit in het onderzoek wordt verhoogt door een extra projectleider. Dit leidt tot onderstaande formatie met ultimo 2014 de onderstaande bezetting:

Formatie vanaf 15 december 2014	Fte	Bezetting ultimo 2014	Fte
Bestuurder/directeur	1,0	Bestuurder/directeur	1,0
Management assistent / officemanager	1,2	Management assistent / officemanager	0,7
Projectleider	3,0	Projectleider	1,0
Onderzoeker	6,0	Onderzoeker	5,3
Totaal	11,2	Totaal	8,0

De voorbereiding van de reorganisatie had in 2014 een grote impact op de organisatie. Alle medewerkers zijn in meer of mindere mate actief betrokken geweest bij de medezeggenschap.

3.3.6 Interne beheersing

De financiële administratie wordt bijgehouden door het secretariaat van de Randstedelijke Rekenkamer. Conform de Financiële beleids- en beheersverordening en de Controleverordening heeft de Randstedelijke Rekenkamer een Intern Controleplan, dat is getoetst door de accountant. Met behulp van checklisten is in oktober 2014 voor de eerste negen maanden van 2014 en in februari 2015 voor de laatste drie maanden van 2014 de betrouwbaarheid van de financiële informatieverzorging en de naleving van relevante wet- en regelgeving getoetst.

Via kwartaalrapportages houdt het management van de Rekenkamer zicht op de uitputting van de begroting, de voortgang van de onderzoeken en de omvang van de liquide middelen. Op 27 maart 2014 is besloten om tijdelijk overtollige middelen uit te zetten op de Bedrijfsbonusspaarrekening van de Rekenkamer bij de Rabobank. Dit in afwijking van artikel 13 van het Treasurystatuut (vereiste AAA-rating), maar in overeenstemming met de Financiële beleids- en beheersverordening Randstedelijke Rekenkamer (vereiste AA-rating).

3.3.7 Huisvesting en facilitaire dienstverlening

Het kantorencomplex nabij Amsterdam Sloterdijk, waar de Rekenkamer sinds haar oprichting gevestigd is, voldeed in 2014. Het huurcontract liep tot en met juli 2015. In 2014 is onderzocht of het huidige contract nog marktconform was en of het kantoor nog voldeed aan de behoefte van de Rekenkamer. Na vergelijking van andere mogelijke locaties en onderhandeling met de huidige verhuurder is voor de huidige locatie een nieuw huurcontract afgesloten per 1 augustus 2014, dat leidt tot een structurele besparing van bijna 30% op de jaarlijkse huisvestingskosten.

II. Jaarrekening

---

1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Materiële vaste activa: De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschafwaarde of vervaardigingswaarde en verminderd met de afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte economische levensduur. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschafwaarde en er wordt geen rekening gehouden met afschrijving naar tijdsgelang gedurende het jaar. Kantoorinrichting, kantoormeubilair, kantoorapparatuur en de telefooninstallatie worden afgeschreven in 5 jaar. Automatiseringsapparatuur, waaronder PC's en servers, wordt afgeschreven in 3 jaar. De afschrijvingstermijn voor softwarelicenties komt overeen met de looptijd van de licentie, gerekend in jaren. De afschrijvingen zijn verantwoord onder de lasten inzake huisvesting en informatievoorziening.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar: De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde zo nodig onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid.

Overlopende activa en netto vlottende schulden: Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen: Het eigen vermogen bestaat uit de bestemmingsreserve. Dotaties aan de bestemmingsreserve vinden plaats conform de Financiële beleids- en beheersverordening art. 7.

Resultaatbepaling: Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten (bijdragen van de provincies en rentebaten) en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Resultaten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen, die op het moment dat de jaarrekening werd samengesteld voorzienbaar waren, zijn ten laste van het resultaat gebracht.

2. Programmarekening

	Rekening 2013	Begroting 2014 oorspronkelijk	Begroting 2014 1e wijziging	Rekening 2014
Baten				
Bijdragen provincies	1.552.600	1.552.600	1.552.600	1.552.600
Rentebaten	-3	1.000	6.000	6.452
Som der baten	1.552.597	1.553.600	1.558.600	1.559.052
Lasten				
Personeel	1.118.022	1.297.200	1.185.000	1.135.485
Inhuur	234.524	47.300	176.500	156.309
Huisvesting en servicekosten	148.642	155.600	155.600	126.218
Informatievoorziening	33.333	51.000	40.000	30.020
Kantoor	891	2.500	1.500	1.433
Toevoeging aan de voorziening				109.588
Som der lasten	1.535.412	1.553.600	1.558.600	1.559.052
Resultaat voor bestemming				
	17.185	-	-	-
Toevoegingen aan de reserve	-	-	-	-
Onttrekkingen uit de reserve	50.000	-	-	-
Resultaat na bestemming	67.185	-	-	-
Bestemming programmaresultaat				
Toevoeging aan bestemmingsreserve	50.000			-
Te verrekenen met de deelnemende				
Provincies	17.185			-
	-			-

Toelichting op de baten

De rente op de lopende rekening van de Rekenkamer bedroeg geheel 2013 0%. Op 27 maart 2014 is besloten om tijdelijk overtollige middelen uit te zetten op de Bedrijfsbonusspaarrekening van de Rekenkamer bij de Rabobank. De gerealiseerde rentebaten komen overeen met de geraamde rentebaten. In de 1^e begrotingswijziging zijn de geraamde rentebaten afgerond.

Toelichting op de lasten

De lasten in de begroting zijn in 2014 voor volledig uitgeput. Eind december 2014 is een voorziening gevormd voor de frictiekosten die voortvloeien uit de reorganisatie, waaraan € 109.588 is toegevoegd. De frictiekosten zullen hierdoor zoveel mogelijk worden opgevangen binnen de begroting van de Rekenkamer zelf, waardoor de bijdragen van de provincies lager uitvallen.

Personeel

In de 1^e begrotingswijziging zijn de personele lasten met € 112.000 naar beneden bijgesteld vanwege het aanhouden van een vacature. De salarissen en sociale lasten vallen desalniettemin circa € 49.500 lager uit dan in de 1^e begrotingswijziging. In de begrotingswijziging werd rekening gehouden met onvoorziene tegenvallers, mede omdat er geen actuele informatie over de salarisontwikkelingen in het laatste kwartaal van 2014 beschikbaar was en kleine premiewijzigingen in de salarissen en sociale lasten relatief veel impact zouden kunnen hebben. Het sluiten van de nieuwe CAP zou eveneens veel impact op de salarislasten gehad kunnen hebben. Dit heeft zich echter niet voorgedaan. Voor 2014 is alleen een kleine eenmalig uitkering overeengekomen. Voor 2015 zijn structurele verhogingen van 2% per 1 januari en 1% per 1 juli overeengekomen. Daarnaast is één medewerker vanaf november minder gaan werken. Bovendien zijn het opleidingsbudget en het budget voor representatie niet uitgeput.

Openbaarmaking inkomens topfunctionarissen: de bestuurder/directeur en de twee directieleden van de Rekenkamer hebben in 2014 bezoldigingen genoten van respectievelijk € 137.621, € 113.535 en € 112.272. Dit is inclusief alle werkgeverslasten. De bezoldigingen liggen beneden de geldende norm voor de publieke sector. Volgens de Wet normering topinkomens mogen bestuurders in de publieke sector hooguit 130 procent van een ministersalaris verdienen (2014: € 230.474).

Naam	Ans Hoenderdos	Gerth Molenaar	Arjan Wiggers
Functie	Bestuurder/directeur	Directielid	Directielid
Duur en omvang van het dienstverband in boekjaar	1 gedurende heel 2014	1 gedurende heel 2014	1 gedurende heel 2014
Beloning	€ 116.918	€ 97.455	€ 96.285
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	€ 1.200	€ 271	€ 177
Voorziening t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.503	€ 15.810	€ 15.810

Inhuur

Ter compensatie van het niet vervullen van de vacature van projectleider is in de 1^e begrotingswijziging de omvang van de inhuur verhoogd om op de diverse onderzoeken extra expertise op projectleidersniveau in te kunnen huren. Hiernaast is extra budget opgenomen voor de inhuur van inhoudelijke expertise en het inwinnen van juridisch advies. Daarnaast is de inhuur verhoogd om een trainee te kunnen laten meewerken aan de onderzoeken. Op de inhuur is ten opzichte van de 1^e begrotingswijziging sprake van een onderuitputting van circa € 20.000. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat minder is ingehuurd op onderzoeken en anderzijds omdat de onderhandelingskosten van het huurcontract lager uitvielen en nog niet is ingehuurd voor de vernieuwing van de website.

Huisvesting en servicekosten

Er is sprake van een onderuitputting van circa € 29.000. In verband met het aflopen van het huurcontract per 1 augustus 2015 en de geldende opzegtermijn van één jaar is een onderhandelingstraject over het huurcontract gestart en reeds succesvol afgerond. Hierdoor is ook al in 2014 een flinke besparing bereikt. Deze besparing zal worden ingezet voor een eigen bijdrage van de Rekenkamer in de frictiekosten ten gevolge van de voorgenomen reorganisatie.

Informatievoorziening

Vanwege het steeds meer digitaal publiceren zijn in de 1° begrotingswijziging de lasten voor de drukkosten naar beneden bijgesteld. De gerealiseerde lasten voor de informatievoorziening vallen desalniettemin bijna € 10.000 lager uit dan is opgenomen in de begrotingswijziging. Dit komt doordat er geen vergelijkbare investeringen als in 2013 zijn gedaan.

Kantoor

De lasten voor kantoorartikelen dalen al enkele jaren achtereen en komen ongeveer overeen met de bijstelling in de 1° begrotingswijziging.

Toevoeging aan de voorziening

PS van de vier provincies hebben ingestemd met hun bijdragen aan de frictiekosten ten gevolge van de reorganisatie. Hierbij hebben PS van de provincies Flevoland en Utrecht aangegeven dat het gaat om een maximum bijdrage en PS van de provincie Utrecht hebben daaraan bij amendement toegevoegd dat de Rekenkamer een inspanningsverplichting heeft om een substantieel hogere bijdrage uit eigen middelen in te zetten ter financiering van de frictiekosten. De Rekenkamer had aangegeven zelf ter dekking van de frictiekosten minstens een bedrag van € 50.000 in te zetten en geeft gevolg aan het amendement van PS Utrecht met een hogere toevoeging aan de voorziening.

Toelichting bestemming programmaresultaat

Het programmaresultaat is nihil en wordt dus niet bestemd.

Netto bijdrage van de provincies

In de hiernavolgende tabel zijn de terug te storten bedragen, de opgave van de afgedragen omzetbelasting en de netto bijdrages van de vier provincies over 2014 opgenomen.

Verrekening met de provincies (€)	Bijdrage	Terug te storten	BTW-compensatie	Netto bijdrage
Provincie Flevoland	271.969	0	40.377	231.592
Provincie Noord-Holland	427.572	0	63.479	364.093
Provincie Utrecht	321.438	0	47.722	273.716
Provincie Zuid-Holland	531.621	0	78.926	452.695
Totaal	1.552.600	0	230.504	1.322.096

3. Balans

BALANS					
ACTIVA	31-12-13	31-12-14	PASSIVA	31-12-13	31-12-14
Vaste activa			Vaste passiva		
1. Materiële vaste activa	11.149	9.696	6. Reserves		
			- Bestemmingsreserve	182.500	232.500
			- Te bestemmen resultaat	50.000	-
			7. Voorziening frictiekosten	-	109.588
Vlottende activa			Vlottende passiva		
3. Overige vorderingen	-	1.338	8. Netto-vlottende schulden		
			- Crediteuren	10.996	61.418
			- Schulden aan openbare lichamen	330.749	335.801
			- Nog te ontvangen facturen	7.804	6.152
4. Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan een jaar	568.810	733.264	Subtotaal	349.549	403.371
5. Overlopende activa	2.090	1.161			
	<u>582.049</u>	<u>745.459</u>		<u>582.049</u>	<u>745.459</u>
			9. Niet uit de balans blijvende Verplichtingen	267.000	609.000

Toelichting op de balans

Materiële vaste activa (€)

	Waarde 31-12-13	Investing	Afschrijving	Waarde 31-12-14
ICT	10.992	10.746	13.693	8.045
Inventaris	158	2.063	570	1.651
Overig	-	-	-	-
Totaal	11.149	12.809	14.263	9.696

De waarde van de materiële vaste activa is in 2014 met circa € 1.450 gedaald, doordat er minder is geïnvesteerd dan er is afgeschreven. Er is geïnvesteerd in nieuwe desktops en nieuwe monitors.

Overige vorderingen

Op 1 januari 2015 is de rente ontvangen van de Rabo Bedrijfsbonusrekening over de periode 1 oktober tot en met 31 december 2014.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

Op 31 december 2014 bedroeg het banksaldo € 733.264. Het banksaldo is begin 2015 sterk afgenomen vanwege de betaling van circa € 376.000 inzake crediteuren en schulden aan openbare lichamen, waaronder de betaling van iets meer dan € 300.000 aan de provincie Flevoland voor de personeelslasten.

Reserves

De opgebouwde reserve is in 2014 niet aangesproken en bedraagt € 232.500. De reserve is bedoeld voor het terstond kunnen uitvoeren van eenmalig extra onderzoek, als de actualiteit daar aanleiding voor geeft. Daarnaast kunnen met de reserve onverwachte extra uitgaven voor geprogrammeerd onderzoek opgevangen worden. Conform de Financiële beleids- en beheersverordening is de omvang van de reserve maximaal 15% van de totale bijdrage van de deelnemende provincies.

Voorziening

Op 15 december 2014 heeft de bestuurder-directeur een besluit genomen tot reorganisatie. Het Sociaal Statuut is van toepassing. Op basis daarvan zijn individuele berekeningen gemaakt van de uitkeringslasten voor de bij de reorganisatie mogelijke betrokkenen. Vervolgens zijn voor deze betrokkenen verschillende individuele scenario's in beschouwing genomen voor de hoogte en duur van de uitkeringslasten met een totale brandbreedte van ca. € 0,2 mln. tot ca. € 1,2 mln. Het meest waarschijnlijke samenstel van de scenario's is als uitgangspunt genomen voor de raming van de frictiekosten ten bedrage van € 430.000.

De voorziening zal indien nodig voor € 380.000 door de vier Randstadprovincies worden gedekt. Vanuit de provincie Flevoland en de provincie Utrecht is de bijdrage voor de frictiekosten gemaximaliseerd op respectievelijk € 65.000 en € 80.000. PS van de provincie Utrecht hebben daarnaast een amendement aangenomen dat de Rekenkamer een inspanningsverplichting heeft om een substantieel hogere bijdrage uit eigen middelen in te zetten ter financiering van de frictiekosten. Naar aanleiding hiervan zullen de eventuele programmaresultaten van de komende jaren worden gebruikt ter dekking van de frictiekosten. In 2014 is derhalve € 109.588 door de Rekenkamer toegevoegd aan de voorziening voor de frictiekosten.

Netto-vlottende schulden

- De openstaande crediteuren omvatten: circa € 19.000 aan inhuur voor het onderzoek naar EHS Natuurbeleid, circa € 36.000 aan inhuur voor het onderzoek Validatie Terugblik en circa € 4.200 aan facturen voor informatievoorziening.
- De openstaande crediteuren openbare lichamen omvatten: een doorbelasting van circa € 304.000 van de provincie Flevoland voor de personeelslasten, circa € 2.500 voor reis-en verblijfkosten en circa € 7.700 voor de inhuur van een trainee. De nog te ontvangen facturen van openbare lichamen betreffen de inhuur van een stagiair, de correctie op de doorbelaste personeelslasten en de P&O-dienstverlening door provincie Flevoland voor € 21.048.
- Over 2014 moet de Rekenkamer nog een factuur ontvangen van circa € 6.152 voor de accountantscontrole.
- Dit jaar is er geen te verrekenen bedrag met de provincies (2013: € 17.185). Het restant van het programmaresultaat over 2014 in de voorziening voor de frictiekosten is gestort.

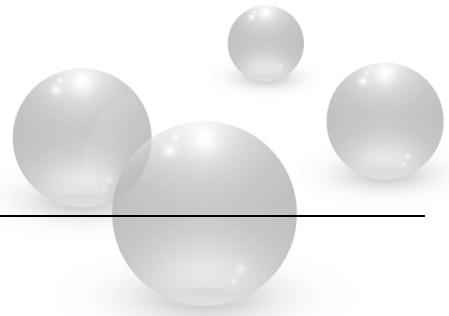
Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De Rekenkamer heeft dit jaar een vernieuwde huurovereenkomst inzake de kantoorruimte gelegen aan Teleportboulevard 110 te Amsterdam. De huurprijs bedraagt ultimo 2014 circa € 8.500 per maand. Dit bedrag is inclusief energie-, service-, schoonmaak- en beveiligingskosten en de huur van parkeerplaatsen. De overeenkomst loopt tot en met 31 juli 2020. Vanwege de vernieuwde contractperiode neemt de verplichting voor de huur van de kantoorruimte toe van circa € 224.000 ultimo 2013 naar circa € 566.000 ultimo 2014. In verband

met de invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB) wordt vanaf 2015 de vakantietoeslag in het lopend jaar uitbetaald. In mei 2015 wordt daarnaast de vakantietoeslag van juni tot en met december 2014 uitgekeerd voor in totaal circa € 43.000.

III. Overige gegevens

---

1. Bestemming van het programmaresultaat

Het programmaresultaat is nihil en wordt dus niet bestemd.

2. Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2014 van de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en het overzicht van baten en lasten over 2014 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder *de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)* en het *Controleprotocol WNT*. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld

daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de provincie. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2014 als van de activa en passiva per 31 december 2014 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge in artikel 217 lid 3 onder d Provinciewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amsterdam, 13 april 2015

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. M.E. van Kimmenade RA MGA

Colofon

RANDSTEDELIJKE REKENKAMER

Randstedelijke Rekenkamer
Teleportboulevard 110
1043 EJ Amsterdam

020 – 58 18 585 TELEFOON
info@randstedelijke-rekenkamer.nl E-MAIL
www.randstedelijke-rekenkamer.nl INTERNET

Amsterdam
13 april 2015